

2012-02-09

Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se
 Ärendenummer NV-12413-11

SNOFED remissvar angående "Föreslagna rekommendationer avseende allemansrätten" Rapport 6470 Allemansrätten och dess framtid.

Allmänt

Sveriges Snöskoterägares Riksorganisation överlämnar här vårt svar på remiss NV-12413-11.

Efter att ha tagit del av de rekommendationer som utredarna föreslagit avseende rapport 6470 – Allemansrätten och dess framtid vill vi lämna följande synpunkter.

Synpunkter kopplade till Klas Sandells rekommendationer (Att-satser) avseende Allemansrätten och dess framtid – Några samhällsvetenskapliga perspektiv.

Att Naturvårdsverket och det nyinrättade myndighetsnätverket för allemansrätten noggrant följer allemansrättens utveckling för att i tid kunna uppmärksamma förskjutningar i dess roll och innehåll så att man vid behov på ett systematiskt, eftertänksamt och demokratiskt sätt kan hantera behov av förtydliganden eller andra åtgärder.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning då detta möjliggör en mindre statisk lagstiftning och gör det flexiblere och lättare att anpassa utifrån rådande omständigheter och utveckling.

Att man inte ser allemansrätten som ett frirum mellan annan lagstiftning där det som inte är förbjudet blir en del av allemansrätten utan att man fokuserar den s.k. grundläggande allemansrätten. Sådant som t.ex. det fria handredskapsfisket och

SNOFED	Tel:	Fax:	Plusgiro:	Bankgiro:	Org.nr:
Hågesta 7	0620-683590	0620-683591	481 78 57-8	871-8801	894001-7067
881 41 Sollefteå					

Hemsida: www.snofed.se
 E-post: snofed@snofed.se

www.facebook.com/snofed

www.twitter.com/snofed_skoter

färdsl med olika motorfordon blir naturligtvis inte förbjudet i och med detta men bör inte självklart ses som en del av just allemansrätten.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning.

Att myndigheter och politik allvarligt reflekterar över behovet av att i lag bättre beskriva den grundläggande allemansrättens innehåll – dess kärna – om tillfällig hänsynsfull vistelse och fri hänsynsfull färdsl på annans mark och vatten. Detta som ett sätt att slå vakt om allemansrättens grundläggande värden vilka annars snabbt kan erodera när samhället förändras i termer av t.ex. friluftaktiviteter, teknikutveckling och allmänhetens erfarenheter och kunskaper.

Synpunkt: Viktigt här att man inte bortser från vikten och det värdefulla även sett ur ett folkhälsoperspektiv med att kunna bedriva en aktiv motoriserad rekreationsform som exempelvis snöskoteråkning i skogs- och fjällandskap. Även om man inte kan tala om en motoriserad allemansrätt så är den så djup och starkt förankrad som livsstil och rekreationsform framför allt i våra s.k. vinterlän att man inte kan bortse från det. Vi anser att man på samma sätt som idag, fortsatt som enskild skall kunna bedriva ett motoriserat friluftsliv med terrängkörningslagen som grund och bedömningsunderlag.

Att man på ett systematiskt och kraftfullt sätt tar tillvara de stora möjligheter som ligger i allemansrättens landskapsperspektiv. Ett mångbrukat hänsynslandskap bör ha den största framtida betydelse när det gäller bl.a. miljöpedagogik, livskvalitet, folkhälsa, identitet och demokrati. Genom att ta tillvara detta landskapsperspektiv i skola, samhällsplanering och turism bör inte minst den urbana befolkningens förståelse för, och kunskaper om, landsbygdens villkor stärkas.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning.

Att man försöker inrätta en tydlig offentlig företrädare, en ombudsman i allemansrättsfrågor som har att följa utvecklingen och driva principiellt viktiga fall.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning.

Att man utreder möjligheterna att vid behov knyta offentliga medel som går till markägare för landskapsvård till tillgänglighetsplaner.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning.

Att man försöker stärka möjligheterna till stängselgenombrott och då inte minst väger in allemansrättens värde som vardagskvalitet för allmänheten.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning. Det är även viktigt ur ett vinterledsperspektiv.

Att man ser över möjligheterna att vid behov villkora planer och lovgivning till tillgänglighetsfrågor när fritidsrelaterade arrangemang i landskapet riskerar att få så mycket karaktär av anläggning att allemansrätten utsläcks.

Synpunkt: Här anser SNOFED att utvecklingen är svår att förutsäga inte minst på grund av att det finns förhållandevis få prejudicerande domar rörande detta och framför allt kopplat till snöskoter och vinterleder.

Att man utreder möjligheterna av att hitta långsiktiga kriterier på var gränsen går för vad som är en anläggning som utsläcker allemansrätten.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning.

Att man uppmärksammar, utvecklar och följer olika möjligheter för att ge bättre "läshjälp" för allemansrättsnyttjaren i landskapet. Det handlar om att få bättre underlag för att kunna tolka var det är lämpligt respektive olämpligt att göra olika saker vid olika tidpunkter.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning. Terrängkörningslagen utgör en bra grund men kan behöva ytterligare stöd och verktyg i syfte att minimera risken för felbedömningar i mera känsliga naturområden.

Att man fortsättningsvis särskilt uppmärksammar problematik knuten till det kommersiellt organiserade nyttjandet av allemansrätten och försöker vidareutveckla möjligheterna att hantera dessa med hjälp av bl.a. anmälningsplikt. Men att man också försöker vidga detta till ett vidare landskapsperspektiv än bara rörande naturmiljön. Det innebär att man utifrån ett integrerat natur- och kulturlandskapsperspektiv också kan utgå från problem för markägare, lokalt boende och andra friluftsutövare.

Synpunkt: Som grundtanke ur ett skoterrelaterat- och kommersiellt turistperspektiv anser vi att det alltid skall finnas stöd i att få bedriva kommersiell verksamhet på annans mark i form av lägst markägar- och nyttjanderättsavtal mellan parterna.

Att man utvecklar möjligheter för organisatörer och kanalisatörer av friluftsliv och naturturism att kunna nå och förhandla med markägarna i ett område. Dessa samrådsarenor kan förhoppningsvis också bli viktiga för ett generellt bättre samarbete mellan: markägare, myndigheter och organiserat friluftsliv och naturturism. Detta inte minst för att ge bästa möjliga villkor för lokalt förankrat och långsiktigt hållbart nyttjande av upplevelselandskapens ekonomiska framtidsmöjligheter.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning förutsatt att man tar hänsyn till samtliga intressegruppers tillgänglighet till naturen och inte utestänger någon, såvida det inte är motiverat ur exempelvis ett säkerhetsperspektiv.

Att man inrättar en skadefond där drabbade markägare kan begära ersättning för förstörelse och störning i fall där den ansvarige ej kan nås (inkluderar så kallade

SNOFED
Hågesta 7
881 41 Sollefteå

Tel:
0620-683590

Fax:
0620-683591

Plusgiro:
481 78 57-8

Bankgiro:
871-8801

Org.nr:
894001-7067

Hemsida: www.snofed.se
E-post: snofed@snofed.se

www.facebook.com/snofed

www.twitter.com/snofed_skoter

invasionsskador där det är den stora mängden nyttjare som leder till skada och/eller störning).

Synpunkt: Som grundtanke är detta bra. Dock måste man vikta detta gentemot risken att det kan urholka den enskildes ansvar för att inte skada den mark man vistas i eller beträder. Men som grund tycker vi det är bra om man kan skapa ett system som håller markägare skadelösa.

Att man utreder förutsättningar och konsekvenser av att ta bort möjligheten att nyttja allemansrätten som grund för att ta naturalster för avsalu; alltså att man begränsar att plocka bär, blommor och svamp till att gälla för husbehov.

Synpunkt: Som grundtanke anser vi att allemansrätten utgår från just husbehov och att kommersiella verksamheter bör utnyttja möjligheten att träffa någon form av överenskommelse med berörda markägare.

Att man kraftigt förstärker den lokala, regionala och nationella kompetensen och beredskapen i allemansrättsliga frågor. Det innebär att allemansrättens mycket stora betydelse för individ, samhälle och näringsliv måste reflekteras i resursförstärkningar när det gäller planering, rådgivning, övervakning, utbildning m.m.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning.

Att alla eventuella förändringar av allemansrätten görs utifrån ett helhetsperspektiv. Det innebär bl.a. att om man överväger förändringar i lagstiftning som berör allemansrätten så bör det föregås av ett omfattande och brett utredningsarbete.

Synpunkt: SNOFED delar denna uppfattning.

Synpunkter kopplade till Margaretha Svennings rekommendationer avseende Allemansrättens rättsliga ställning och framtid.

Allemansrätt, markägande och strandskydd

Synpunkt: Rent generellt så anser vi att kunskapsnivån hos markägarna kan bli bättre när det gäller vad de måste göra för att avvisa motoriserade aktiviteter som sker på mark där det inte är uppenbart för besökaren att jord- och skogsbruket är aktivt och att marken, som naturligtvis är snöbetäckt, kan kräva särskild hänsyn.

Även om vi i arbetet inom organisationen inte har stött på så många dokumenterade konflikter rörande strandskyddet så har vi känslan att allt flera kommuner beviljar undantag från strandskyddet i samband med nybyggnationer. Här ser vi definitivt en risk i att det som förut rymdes inom allemansrätten och allmänhetens tillgänglighet till strandmiljön nu på sina håll riskerar att försvinna i och med att privat tomtmark som sträcker sig allt närmare vattnet.

SNOFED
Hågesta 7
881 41 Sollefteå

Tel:
0620-683590

Fax:
0620-683591

Plusgiro:
481 78 57-8

Bankgiro:
871-8801

Org.nr:
894001-7067

Hemsida: www.snofed.se
E-post: snofed@snofed.se

www.facebook.com/snofed

www.twitter.com/snofed_skoter

Konflikter och konflikthantering

Synpunkt: Allemansrätten ska inte behöva ge upphov till konflikter så länge som den åberopas enligt grundtanken. Vi har i tidigare slutsatser uppgivit att vi delar åsikten om att en ombudsmannafunktion i allemansfrågor vore önskvärd. Ökad kunskapsspridning är av vikt. Rätt använda så har vi tillräckliga regelverk redan idag om vi ser till individens rätt att vistas i naturen på annans mark.

I och med att allt flera av våra befintliga vinterleder existerar med påskrivna markägaravtal vore det också bra med ett förtydligande rörande för hur denna typ av nyttjanderättsavtal kan påverkas när en fastighet byter ägare.

Miljöbalken som verktyg

Synpunkt: Miljöbalken är nog bra när det handlar om sådant som sker i strid med gällande lagstiftning och sådant som helt uppenbart skadar naturen. Upplevelsen av att bli störd av någon annans friluftaktiviteter, buller etc. hanteras lämpligast som ett kommunalt ärende. I övrigt vore det en uppgift för en ombudsmannafunktion och ett exempel på sådant som bäst löses med lokala överenskommelser och ren planering.

För SNOFED

/Mikael Johansson

/Pär Persson

SNOFED
Hågesta 7
881 41 Sollefteå

Tel:
0620-683590

Fax:
0620-683591

Plusgiro:
481 78 57-8

Bankgiro:
871-8801

Org.nr:
894001-7067

Hemsida: www.snofed.se
E-post: snofed@snofed.se

www.facebook.com/snofed

www.twitter.com/snofed_skoter